

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Disputatio VI. De Reservatione Casuum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

gere Confessarium, quibus id permittitur per speciale privilegium. Ut patet. Tale communiter habent reges & principes, & illi quibus datur Bulla Cruciatæ.

DICO IV. Ex consuetudine possunt sibi, immo & suis domesticis Cardinales deligere Confessarium. Item Pastores pro se ipsis: immo & simplices Sacerdotes sæculares, teste Suarez disp. 27. sect. 3. n. 4. Vasquez, Valentia & aliis passim. Dummodo tamen eligant aliquem legitime ab Episcopo approbatum. Alioquin inter Propositiones ab Alexandro VII. reprobatas ordine est 6. Qui beneficium curatum habent, possunt sibi eligere simplicem sacerdotem non approbatum ab Ordinario.

Nec obstat cap. Si Episcopus, de Penit. & remiss. in 6. ubi dicitur: Nullus potest consuetudine introduci, quod aliquis præter sui superioris licentiam Confessorem sibi eligere valeat. Nam sensus est, quod consuetudo hoc non possit vi sua citra superioris licentiam; quo non obstante, potest esse, & in præsentia est signum taciti consensûs Superiorum, dum hoc promiscuè vident, & non contradicunt.

Observandum hic, quod etsi in Bullis Cruciatæ & Jubilæi, & similibus conceda-

tur potestas eligendi Confessarium omnibus Christi fidelibus: non possint tamen Religiosi privilegiati vi talium Bullarum eligere Confessarium extra ordinem sine licentia suorum Prælatorum: nam sic declararunt varii Pontifices. Clarissima sunt verba Clementis VIII. Bulla 9. in Bullario Rodriguez & Urbani VIII. in Bulla data anno 1630. cuius verba recitat Lugo disp. 20. sect. 9. ubi fusè & solidè de hac re tractat, existimans contrarium non esse amplius probabile quoad Bullam Cruciatæ. De Bullis autem Jubilæi expressam mentionem facit Gregorius XIII. in declaratione facta Societati Jesu, ut videre est in Compendio Societatis V. Absolutio 5. 11. Unde hoc verum est, etiam de concessionibus Jubilæi, quæ tantum dantur ad unicum actum, quando Pontifex in Bulla (cujus tenor consulendus est) contrarium non satis exprimit. Quod maximè locum habet in Ordinibus istis, qui in similibus generalibus indultis semper repugnant, ne Religiosus aliquis aut Monialis extra Ordinem confiteatur, ob inquietudines inde magistrâ experientiâ solitas suscitari. Alioquin tenor concessionum est sequendus.

Cruciatæ &c. locum habeant in Religiosis ad effectum eligendi Confessarium.

DISPUTATIO SEXTA.

De Reservatione Casuum.

QUÆSTIO I.

Quis possit reservare Casus?

SUPPONO tamquam indubitatum in Ecclesiâ esse potestatem reservandi casus. Ita definit Tridentinum sess. 14. c. 7. & can. 11. supponiturque c. Si Episcopus de Penit. & remiss. in 6. & alibi.

DICO I. Spectatâ rei naturâ, potest qui libet habens potestatem ordinariam sibi reservare casus: quàmvis ex consuetudine id non soleant parochi, ne reservatio nimium multiplicetur: neque etiam id possint, quibus illa potestas per alium superiores est adempta. Ratio Conclusionis est, quod sicut Ordinarii non tenentur delegare suam potestatem, nisi velint, sic non teneantur dare integram, sed possint, si velint, dare restrictam.

Hinc Pontifex reservat sibi casus respectu totius Ecclesiæ: Episcopi enim ab illo accipiunt jurisdictionem, aut saltem materiam, in quam possint jurisdictionem exercere, adeoque possunt illam accipere cum restrictione; juxta rationabilem voluntatem Pontificis. Similiter Episcopus potest reservare casus respectu suæ Diocesis: nam quàmvis Pastores habeant jurisdic-

tionem à jure, tamen cum subordinatio-
ne ad Superiores ordinarios, ut certa praxi docet, & confirmat ratio: nam iudex ordinarius solet subordinari ei, qui in eodem foro est quodammodo superior, ut hic quantum est ex natura rei possit inferioris potestatem restringere. Quia verò Mendicantes non subordinantur Episcopis, sed sunt immediati delegati Pontificis, censet Vasquez disp. 91. a. 3. dub. 1. n. 11. & Propositus 93. dub. 1. Episcopus sua auctoritate non posse jurisdictionem illorum limitare absque speciali concessione Pontificis, qui eos indubiè potest quoad hoc Episcopis subicere, & subiceret eo ipso quod neget eis jurisdictionem in casus ab Ordinario reservandos.

DICO II. Quàmvis ex natura rei Generales & Provinciales Ordinum per se possint æquè ac Episcopi reservare casus: tamen Clemens VIII per specialem Bullam editam anno 1593. (quæ refertur à Bassano Casus reservatus n. 40. & in Bullario Romano inter Constit. Urbani VIII.) eorum potestatem restrinxit ad undecim casus in Bulla expressos, quos, omnes vel aliquos, reservare possint, si velint: si autem veliat plures adungere, id necessariò fieri debeat de Capituli Generalis consensu pro toto Ordine,

In sua dicitur.

Potestas Generalium & Provincialis sine Capituli consensu non restringitur ad undecim casus.

dine, vel Provincialis pro Provincia.

4.
Qui recen-
sentur.

Casus porrò expressi in decreto *Clementis VIII.* sunt sequentes I. Veneficia, Incantationes, Sortilegia. II. Apostasia à Religione, sive habitu dimisso, sive retento, quando eò pervenerit, ut extra septa Monasterii, seu Conventus fiat egressio. III. Nocturna ac furtiva è Monasterio, seu Conventu egressio, etiam non animo apostat. nōi facta. IV. Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale. V. Lapsus carnis voluntarius opere consummatus. VI. Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio cujuscumque personæ. VII. Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, aut ab inferioribus ad Superiores. VIII. Juramentum falsum in judicio regulari seu legitimo. IX. Procuratio, auxilium seu consilium ad abortum faciendum post animatum fetum, etiam effectu non secuto. X. Falsificatio manûs aut sigilli Officialium Monasterii aut Conventus. XI. Furtum de rebus Monasterii seu Conventus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

5.
Illi Capitulum generale Ordinis Minorum super addidit duos.

Hi omnes casus sunt reservati specialiter in Constitutionibus Generalibus Ordinis Nationi huic Germano-Belgiæ accommodatis. Quibus adduntur ibidem pollutio voluntariè procurata (de qua dubitari alioquin potuisset, & à variis dubitatur, an contineatur decreto sub lapsu voluntario carnis opere consummato) & inobediencia contumax; qualis esse declaratur, quando quis trinâ monitione præmissâ, factis congruis intervallis, per diem naturalem inobediens perseverat. Ita expressum in *Constitutionibus generalibus* impressis Leodii anno 1635. cap. 6. §. 22. At in Constitutionibus Segoviæ recognitis (quæ vigent in Hispaniis & alibi) casus reservati sunt quatuordecim sequentes. I. Inobediencia contumax. II. Proprietas rerum detentio. III. Lapsus carnis. IV. Tactus impudici & enormes. V. Sollicitatio ex certa scientia ad peccatum carnis. VI. Furtum rei notabilis seu frequenter iteratum. VII. Injectio manûs violentæ. VIII. Falsum testimonium in judicio factum. IX. Compositio vel projectio aut publicatio libelli. Famosi. X. Falsificatio sigilli aut litterarum quorumcumque Prælatorum nostri Ordinis, vel alterius personæ notabilis. XI. Apertio litterarum Prælatorum vel malitiosa eapuli retentio. XII. Falsum crimen in infamiam cujuscumque. XIII. Depositio falsi & scienter facta in judicio contra religiosum aliquem præsertim prælatum, & inductio ad id faciendum. XIV. Revocatio eorum, quæ in judicio deposita sunt, & procuratio ut revocentur. De cetero consulendæ sunt Constitutiones particulares Provinciarum.

Quid circa
alia pecca-

Permittit tamen Pontifex: Superioribus de-terminare pœnitentiis graves quibusdam peccatis

etiã non reservatis à Confessariis imponendas, quæ subditos ab hujusmodi peccatis cohibere possunt. Quamvis nullatenus possint eorum, quantumvis enormium, abolutionem sibi reservare. Immo Pontifex ibidem prohibet, ne Superiores Regularium Confessiones subditorum audiant, nisi quando aliquod peccatum reservatum admiserint, aut ipsi sponte aut proprio motu id ab ipsis petierint.

Nota I. Ecclesiam non solere reservata peccata merè interna juxta Doctores communiter. Unde qui incidit in hæresim merè internam, potest absolvi ab eo, qui posset illum absolvere à mortalibus.

Nota II. quòd Reservatio papalis non solum cadat in censuram, sed etiam in peccatum; ut observat *Suarez disp. 29. sect. 2.* & tenent Doctores communiter contra quosdam. Aliàs posset à quovis casu papali absolute simplex Confessarius tunc, quando implicatio censuræ non officit valori Sacramenti abolutionis; v. g. si pœnitens sit oblitus censuræ, aut non sciat illam impedire receptionem Sacramenti, adeoque non fide procedat, saltem ipse; aut sit necessitas sufficiens ad suscipienda Sacramenta, non obstante censurâ v. g. occultâ, nec adsit, qui in censurâ habet potestatem. Itaque directè quidem & per se censura, directè tamen etiam peccatum reservatur: etsi concomitanter, & quasi dependenter ab ipsa censura; ut tradunt Doctores communiter, & observatur in praxi. Et quidem de facto nulla reperitur reservatio papalis, nisi sit annexa excommunicati. Unica, verò, reservatio papalis cum sola suspensione, contenta in Bulla *Sixti V.* contra malè promotos, est sublata à *Clemente VIII.* qui præfatam Constitutionem reduxit ad terminos juris communis in Bulla *Romanum Pontificem.*

Ex quo oritur, ut sublata censurâ celsè reservatio, possitque absolvi ab habente jurisdictionem in mortalia. Deinde quando peccata Papæ reservata ita committuntur, ut ratione ignorantie committens non incurrat censuram, non sunt reservata; ut consequenter docet *Sanchez l. 2. Summa c. 3. n. 5. Coninck disp. 8. dub. 11.* & alii communiter. Quia verò probabilis est sententia *Navarri, Sanchez l. 9. de Matrim. disp. 32. n. 13.* & plurium aliorum, excommunicationem non incurri ab ignorantibus illam (quod Multi docent de quibuscumque censuris) consequens foret, pauciores in his partibus habere juxta hæc sententiam casus Papæ reservatos: cum plerique, maxime rugiores, ibi nihil omnino aut parum sciant, quibus peccatis censuræ sint annexæ.

Nota III. quoties est morale dubium de reservatione casus, talem casum non censeri reservatum, sive dubium sit facti, sive juris; & sive sit negativum, propter conjecturas, quæ non sufficiunt ad ferendam determinatum judicium, sive sit positivum,

conferens ex opinionibus probabilibus contrariis. Reservatio enim est valde odiosa & strictè interpretanda, adeoque intelligi debet de casibus certis & indubitatis. Ita cum communi sententia Suarez n. 2. de Relig. l. 6. c. 26. n. 6. Unde si percussio gravis sit reservata, & dubitetur, an hæc sit gravis; non censetur reservata. Vide Sanchez l. 1. Summae. 10. n. 74.

IV. Reservationem non solere afficere, nisi mortalia in suo genere consummata, quando aliud clarè non exprimitur: decreta enim reservationis sunt odiosa, adeoque dum simpliciter loquuntur, sunt præiudicium modo restringenda.

Petes I. An Ecclesia possit reservare peccata merè intera? Resp. Affirm. cum Doctoribus communiter contra Nonnullos. Ratio est: quia potest ab Ecclesia dari in illa iurisdictione, ergo & negari; quod est, illa reservare. Sic de facto peccata mortalia omnia, adeoque etiam interna, sunt reservata simplici Sacerdoti. Quae non est potestiva Ecclesiae circa actus merè internos dispositione, sed potius dispositionis subtrahit. Deinde est dispositio exequenda in foro sacramentali; sub quod cadunt etiam merè interni actus: ad quorum confessionem sicut potest etiam Ecclesia obligare, sic quoque absolutionem eorundem reservare.

Petes II. An possent ab Ecclesia reservari quaedam venialia? Resp. Affirm. non quidem hoc sensu, ut sit necessarium ea confiteri, sed ut si confitenda sint, non possint absolvi, nisi à tali vel tali. Iurisdictione namque etiam in venialia provenit ab Ecclesia, quæ illam tollit à degradatis, & excommunicatis non toleratis, adeoque absolute tollere posset etiam ab aliis simplicibus Sacerdotibus. Idem est de peccatis dubiis; præsertim supposita obligatione ea confitendi ex iure divino, quam supponit communis Theologorum sententia.

Petes III. An scienter delinquentes incurrant reservationem, si hanc ignorant? Resp. Affirm. Estque satis clarum & notum in praxi. Neque solent de hoc inquirere Confessarii; qui abstinent eo ipso, quod audiunt delictum reservatum, ab absolutione. Excipienda quoque non est reservatio facta in odium talis peccati (quid quid putet Sanchez l. 9. de Matr. d. 32. n. 18.) & poenam delinquentis: nam omnis reservatio est talis: etsi non sit de illo poenarum genere, de quibus disputatur, an ut incurrantur, requiratur notitia illarum, aut certe specialis legis prohibentis: uti neque de illo genere est impedimentum criminis dirimens matrimonium. Nihilominus dum reservatio est dependens ab incurisione censura, etsi incuratur, dum censura quidem noscitur, sed ignoratur, quod sit reservata; tamen

non incurritur iuxta prædicta, dum est ignorantia excusans ab ipsa censura substantia. Uti nec incurritur reservatio sine censura, quando requiritur, ut scienter delictum committatur; vel additur, qui videat, qui presumpserit &c. si delinquens peccet quidem mortaliter, tamen laboret ignorantia vincibili.

E contra, si quis ex erronea conscientia putet se committere peccatum, v. g. blasphemiam, quod sit reservatum; & tamen opus externum, v. g. verba non sint blasphemiae, non esse propterea reservatum: non enim id pendet ab existimatione falsa peccantis, sed ab intentione Superioris per legem expressa. Denique si quis gravi metu adigatur ad committendum aliquod peccatum reservatum, metus facit cessare reservationem tali casu, uti & obligationem aliarum legum Ecclesiasticarum. Quæmodum etiam talis metus excusat à censura tali peccato annexa. Ita notat Aversa q. 17. sect. 1. ex Jacobo de Grassis & aliis.

Petes IV. An reservatio casuum facta per Prælatos seu Capitula Religionum comprehendantur Novitii? Resp. Neg. cum Doctoribus communiter contra Nonnullos: reservationes enim, uti ceteræ leges & obligationes Religionum, censentur loqui de professis. Et hoc modo intelligi commode possunt, adeoque debent, præsertim cum versemur in odiosis. Confirmatur: quia Novitii sunt quidem Religiosi quoad favores, non tamen quoad odia.

Alioquin absolute possent etiam pro iis reservari peccata, quatenus volunt subire favorem iurisdictionis provenientis à Superioribus Religionis: nam cum Superiores dent Confessariis Fratrum iurisdictionem in illos, possunt illam restringere vel dilatare. Immo si alicui sæculari Sacerdoti deleget Prælati Regularis iurisdictionem in suos subditos ac Novitios, posset huic limitare iurisdictionem. Si tamen Novitius tunc vellet confiteri non mero Confessario Fratrum, sed qui simul est Confessarius sæcularium, præsertim habens ab Episcopo iurisdictionem, non posset Superior respectu talis Confessarii reservare peccata Novitii. Potest is namque instar sæcularium personarum confiteri cuivis Confessario per Ordinarium approbato, etsi non deputato per Superiorem regularem, ut notat Rodriguez Porcel & alii passim: quàmvis ex altera parte etiam possit confiteri Sacerdotibus à Prælato regulari deputatis, etsi de cetero non sint ab Episcopo approbati.

Petes V. An reservatio particularium Prælatorum afficiat etiam peregrinos? Resp. Inprimis, si casus sit reservatus tam in loco domicilii, quàm in loco peregrinationis, talem peregrinum verè reservatione ligari: in quo (inquit Aversa q. 17. sect. 3.)

II. Non est peccatum reservatum, si peccans falso putet opus quod facti esse istius generis, quod verè reservatum fore.

12. Reservatio casuum in Religione non comprehendit Novitios.

An vel absolute possit reservatio pro iis fieri per Prælatos regulares.

11. An reservatio particularium Prælatorum afficiat peregrinos.

cilè conveniunt omnes. Nam neque Prælati proprius, neque Prælati loci in quo peregrinus est, dare censetur communi Confessario absolvendi potestatem. Si vero casus erat reservatus in loco undè quis decedit, non autem in loco ad quem accedit, existimat Antoninus, Paludanus, Suarez, Bonacina, Villalobos, Lugo & plerique alii posse talem in hoc loco absolvi à communi Confessario: eò quòd sive jure communi, sive consuetudine & declaratione Eugenii IV. peregrini fortiantur foris Sacramenti Pœnitentiæ quasi sudditi proprii, hi autem possunt à communi Confessario absolvi. Quòd si etiam jurisdictio in tali casu penderet à concessione tacite proprii Prælati, adhuc censetur velle, ut sudditi confiteantur alibi, sicut incolæ. Estque incommodum ac insolitum, in hunc finem interrogare de patria, & investigare casus ibi reservados. Si denique casus non erat reservatus in loco proprio, & pœnitens veniat aliò, ubi est reservatus, docet Suarez, Villalobos, Lugo, & alii plerique contra Fagundez non posse eum ibi absolvi à communi Confessario: eò quòd sit in hoc foro reputandus quasi incola; ac æquum sit, eum ibi ligari reservatione loci, ubi eximitur à reservatione diœcesis propriæ: neque censetur Confessario communi concedi in talem casum jurisdictio. Res tamen hæc non caret difficultate, præsertim si Confessarius propriæ diœcesis aut proprius Parochus talem pœnitentem alibi audiat, ubi est reservatio: cum jurisdictio illius, quam alioquin habet in tale peccatum, possit extrà territorium exerceri. Quare hujusmodi Confessarios excipit *Dicastillo disp. 11. dub. 16.*

QUÆSTIO II.

Quis possit directè absolvere à casibus reservatis?

14.
Qui possit
absolvere.

DICO I. A casibus reservatis potest absolvere ipse reservans, ejusque in officio superior, & successor: quia nemo potest sibi aut successori aut etiam superiori absolvendi adimere potestatem. Deinde ab iis potest absolvere quicumque cui hæc potestas legitime delegatur, ut patet. Inter quos hæc est differentia, quòd Ordinarius possit tollere reservationem etiam sine sacramentali confessione; non autem delegatus: quia Ordinarius potest tollere concedendo sive permittendo aliis plenam potestatem, delegatus autem solum sacramentaliter absolvendo; nisi fortè peccatum esset reservatum ratione censuræ, à qua delegatus possit absolvere extra Sacramentum.

15.
Quæ facta

Nota *Tridentinum sess. 24. c. 6. de Reform.* concedere Episcopis facultatem absolvendi

suos subditos ab omnibus casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis per se vel Vicarium ad id specialiter deputandum præterquam hæresi, à qua solum per se potest absolvere.

Quam facultatem Plerique putant esse revocam per Bullam Cœnæ quoad callos in ea contentos: eò quòd in fine ejusdem tempore *Pii V.* habeatur hæc clausula, quòd à casibus ejusdem Bullæ nulla persona, etiam Episcopali dignitate prædita, absolvere possit, prætextu cujuscumque facultatis, etiam per cujusvis Concilii decreta in genere vel in specie concessa. Pro quo etiam referuntur duo responsa Cardinalium. Ita Suarez, Toletus, Sylvius, Sanchez, Diana & alii passim.

Nihilominus fatetur Suarez, Bassaus & alii oppositum non esse improbable: quòd docet Rodriguez, Barnes, Henriquez, Sa, Portel, Croufers apud Bassaum V. Casus reservatus num. 32. partim quia non fit expressa mentio Tridentini, partim quia similiter non fit expressa mentio casuum occultorum: quòd tamen videbatur esse necessarium, cum lex generalis non deroget speciali, præsertim noviter firmata in generali atque ad eòd solenni Concilio, nisi specialiter exprimat. Verum inter articulos ab *Alexandro VII.* reprobatos ad minus tamquam scadalos, tertius in ordine est: *Sententia asserens Bullam Cœnæ solum prohibere absolutionem hæresis & aliorum criminum, quando publica sunt, & id non derogare facultati Tridentini, in qua de occultis criminibus sermo est, anno 1622. 18. Julij in Consistorio Sacra Congregationis Eminentiſſimorum Cardinalium visa & tolerata est.* Quòd quidem facti erat, & relatum à Nonnullis, ut narrant *Basso V. Hæresis n. 18.* signum tamen est S. Sedem ipsi sententiæ non ad eòd propitiæ. Contra quam etiam facit, quòd derogetur in Bulla Cœnæ concessis per *Concilii decreta*; sitq; sermo universalis abq; insinuata vel leviter aliqua occultorum exceptione. Porro sententiæ hæc quantum ad Belgium (ubi Bulla Cœnæ non solet publicari, & hæresis simpliciter inter casus Episcopo reservados, reconsetur, ut patet ex *Synodo & Pastoralis Mechliniensis*) à Nonnullis specialiter docetur, signanter à *Marchanti To. 1. Tract. 2. tit. 4. quest. 8. cap. 1.* ob praxim timoratorum, & quia Episcopi ibidem sunt loco Inquisitorum. Qui etiam norunt specialem Sedis Apostolicæ facultatem sibi olim delegatam; & in quibus illa adhuc terminis maneat. Hæc parò sententiæ (cujus judicium sit penes S. Sedem) supposita, possent Episcopi in casu speciali committere facultatem super hæresim occultam; uti plures fatentur.

DICO II. *Semper in Ecclesia Dei casus occultus fuit, ut nulla esset reservatio in articulo mortis* (sub quo juxta Doctores communiter intelligitur etiam probabile mortis periculum)

lum, idque conformiter ad ipsam Jus cap. *Eos qui, de Sententia & excommunic. in 6.* atque *ideo omnes Sacerdotes quoslibet poenitentes à quibusvis peccatis & censuris absolvere possunt. Ita Trident. sess. 14. can. 7.* Quòd si contingat taliter absolutos convalescere, aut periculum evadere, non tenentur illa peccata nenuò confiteri, quia ab eis sunt legitime & directè absoluti. Si tamen absoluti fuerint à censuris ab eo, qui aliàs non poterat eos absolvi, tenentur se postea sistere ei, qui ipsos alioquin absolvi poterat, juxta cap. *Eos qui, cit.* Quòd tamen explicat *Marchant To. 1. Tract. 2. Tit. 4. quaest. 7.* de censuris deductis ad forum contentiosum, appellans oppositam sententiam, quæ est communis, improbabilem: in quo excedit.

Conclusionem limitant Doctores communiùs, quòd tunc solum possit quilibet Sacerdos, etiam non approbatus, absolvi quemcumque in mortis articulo, quando non adest approbatus habens potestatem ordinariam vel delegatam super ipsum ipsiusque casus: eò quòd tunc poenitens non censetur esse in necessitate, ratione cujus jura faciunt hanc gratiam. Oppositum nihilominus non est improbabile, & docet *Navarro, Sà, Vega, Rodriguez* & plures alii, & probabile censet *Lugo, Diana* & alii: eò quòd generaliter *Tridentinum* dicat, quòd *nulla sit reservatio in articulo mortis*, ergo contradictorium (quòd alii tenent) est falsum, scilicet, Aliqua est reservatio in articulo mortis. Nec ratio *Tridentini* est solum defectus Confessarii aliàs habentis jurisdictionem, sed (ut *Trident.* loquitur) *hæc ipsa occasione reservationis, si tunc esset, aliqvis periret.* Quòd adhuc non raro subesse posset ob difficultatem aut speciales rationes, quæ mente & corpore infirmos possent deterrere à confessione instituenda apud Ordinarium vel habentem aliàs jurisdictionem. Jura etiam, quæ alii allegant, non urgent, nec loquuntur de præsentis casu. Ex quorum proinde explanatione ejusdem opinionis probabilitas magis elucescet.

Dices I. *Tridentinum* supra non condit jus novum, sed tantum confirmat antiquam consuetudinem, & declarat: non fuit autem semper in Ecclesia Dei usus, qualem nos statuimus, sed solum quando adest proprius aut alijs potestatem habens Sacerdos. Resp. fuisse talem usum, præsertim antiquitus, quem fortè quibusdam minus pro tunc apertum Concilium apertius declarat. Nam quis dubitare queat, quin olim, dum non essent Religiosi Mendicantes delegati (qui etiam modò non sunt in pagis plerumque) sed Parochi, & qui à Parochis assumbantur ad libitum; quin, inquam, tunc liceret infirmo confiteri Pastori alterius Parochiæ,

etiam independentè à consensu proprii, immo dissentiente proprio? Porro *idem* erat de quovis alio Sacerdote: nam quilibet etiam sine approbatione, erat capax, ut à parochio ei delegaretur jurisdictione. Quin immo etiam hodie, cur non posset confiteri quis alieno Pastori, vel aliqua monialis Sacerdoti sive Confessarii, præsertim dum præter ordinarium nullus alius delegatus adest? Neque urgeas pastorem esse approbatum: nam approbatio non requiritur in tali articulo; ut patet dum proprius Sacerdos adest. Nec de illa, sed de jurisdictione agitur, quam alius Pastor per se non habet: dicimus autem ipsum eam habere pro tunc, adeoque & ceteros, scilicet, et vi *Tridentini*. Ulterius, quis pro tali articulo Parochus vel alius recurrit pro absolutione secreta & sacramentali ad Episcopum vel alium, etsi infirmus habeat casus reservados, & quamquam Episcopus v. g. sit in civitate? Ergo sensus communis est, quòd in tali articulo etiam inferioribus detur generaliter jurisdictione in quævis, & per consequens etiam simplici Sacerdoti.

Dices II. c. *Presbyter 26. q. 6. ex Carthagenens. III.* dicitur: *Presbyter inconsulto Episcopo non reconciliet poenitentem, nisi absente Episcopo ultima necessitas cogat.* Resp. esse sermonem de solemnè reconciliatione publicè poenitentium, ut clarè patet ex contextu Concilii.

Instabis c. *Presbyteri 26. quaest. 6.* dicitur: *Presbyteri de occultis peccatis justificatione Episcopi poenitentes reconcilient; utique sacramentaliter, ut patet ex seqq. Et (sicut supra præmissimus) infirmantes absolvant & communicent.* Resp. cum *Glossa* ibidem id intelligi de licentia generaliter loquendo, eà scilicet ratione, quæ cap. *Cunctis 16. quaest. 1.* Presbyteris aliisque Clericis præcipitur, ut nihil agant sine sui Episcopi licentia; quæ, immo jussio, præsumitur in tali casu.

Dices III. *Extrav. Inter cunctas 6. Incendiarios* dicitur: *Quòd si forsitan antequam ab eo qui potestatem habet absolvi possint, mortaliū confiteri volentium verosimiliter timeatur &c. beneficium absolutionis impendant, puta fratres; sed subeant, infirmi scilicet, juramentum, quòd liberati se suis Episcopis excommunicatoribus presentabunt.* Resp. statui, ut propter absentiam Episcopi non denegetur absolutio à censura, supponens eam congruè petendam à præsentè Episcopo, utpote quam ceteri non nisi cum reincidentia, si convaluerit æger, dare possent. Deinde ibi agitur in ordine ad forum externum, quando est necessarium parere mandatis excommunicantis. In hoc enim foro non potest liberari à censura, ejusque effectu æger, nisi in absentia excommunicantis; & tunc quidem cum reincidentia. Similiter responderetur ad cap. *Eos qui, de sent. Excommunic. in 6.* ubi

26.
Explicatur
quidam Canon.

21.

Explicatur
Extravagan-
tans Inter
cunctas.

ubi putat *Lugo* oppositum apertissime conclusi. Confirmatur: quia agitur ibi de casibus, quibus necesse est accedere Episcopum v. g. si sit in civitate, & petere licentiam ab Ordinario, si commodè fieri possit; uti id necesse est in aliis impedimentis occurrentibus (de quibus & de articulo mortis loquitur *c. cit.* æqualiter & sub disjunctione) & tamen pro mera absolutione sacramentali in articulo mortis id nec alii fatentur necessarium.

QUESTIO III.

An ob Reservationem liceat Superiori absolutionem, vel penitentem confessionem dimidiare.

22.
Non licet Superiori dimidiare absolutionem audiendo sola reservata,

DICO I. Non licet Superiori auditis solum reservatis absolvere sacramentaliter penitentem, remittendo eum ad alios pro absolutione à reliquis peccatis. Ita communiter Doctores, præsertim hoc tempore, contra Varios, qui in oppositum citantur. Inter quos aliqui non faciunt mentionem causæ legitimæ, quasi supponerent eam semper ex parte Superioris adesse. *Caletanus* autem requirit causam rationabilem, addens, illam esse continuam Superiorum occupationem. Sed probatur Conclusio: quia integritas confessionis præcipitur jure divino, ubi non occurrit notabilis necessitas confessioni extrinseca; quæ regulariter hic non occurrit. Nam si non vacet superiori omnia peccata audire, potest suam potestatem alteri prudenti delegare. Si id non expediat (quod rarum est) sed potius, ut ipsemet casus reservatos audiat, potest illis auditis reservationem tollere sine absolutione sacramentali, & penitentem remittere ad alios, qui integram confessionem audiant, & poenam à Superiore impositam in Sacramento confirmare. Quod si tamen penitens id ægrè faceret, nec posset confessionem congruè differre, donec Superiori vacet integram audire, & omnino expediret ipsummet habere notitiam reservatorum, admitti posset dimidiatio confessionis & absolutionis. Sed hoc valde rarum est. Tunc autem non teneretur penitens peccata sic confessa & absoluta iterum confiteri; uti non teneretur, si aliquorum fuisset oblitus. Similiter si absque iusta causa, tamen bonâ fide penitens sic fuisset dimidiatè confessus, & absolutus, teneretur postea sola non reservata confiteri: quia à reservatis fuisset directè absolutus & validè ob bonam suam fidem; quâ alioquin deficiente, non valuisset absolutio ob indispositionem penitentis.

Quod autem *Caletanus* pro se alleget con-

stitutionem Romanæ Ecclesiæ, de eation apparet memoria, nequidem in scriptis aliorum. Immo *Sylvester* coævus *Caletani*, ac Pœnitentiarius in sancto Petro, nec non Magister sacri Palatii, testatur de opposita consuetudine. Si qui verò Pœnitentiarii extra casum justæ necessitatis plus decerint, quam quòd absolverint à censuris, intellectoque peccato dederint licentiam confitendi aliis, non foret probandum.

DICO II. Seclusâ necessitate non potest penitens, qui habet reservata, confiteri non habenti potestatem in illa, nec potest talis Confessarius absolvere à solis non reservatis remittendo penitentem ad alium pro absolutione à reservatis. Est communis contra Nonnullos. Ratio est: quia dimidiatio confessionis vel absolutionis non licet extra necessitatem.

Nihilominus urgente necessitate, si fuerit tam notabilis, ut sufficiat ad non integrè confitendum, vel ad communicandum sine confessione, habens reservata licetè confitetur communi Confessario, si non possit adire alium, & licetè absolvetur, directè quidem à non reservatis, indirectè autem à reservatis, adeoque cum onere confitendi reservata habenti directam potestatem. Ita *Suarez*, *Cominck* & plurimi alii. Ratio est, quòd talis Confessarius, etsi non habeat potestatem in reservata, tamen habeat in alia, & hæc sine illis validè, ac in casu tali licetè possint absolvi. Sicut dum in necessitate dimidiatur confessio, absolvitur licetè & directè quod confessum est, indirectè quod erat suppressum.

Nec refert, quòd *Trid. sess. 14. cap. 7. postquam* docuisset nullam esse reservationem in articulo mortis, subjungat: *Extra quem articulum Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id unum penitentibus persuadere nituntur, ut ad superiores & legitimos iudices pro beneficio absolutionis accedant.* Unde sequi videtur, quòd inferiores non possint absolvere tales personas, extra periculum mortis. Ita *Depeffius q. 9. dub. 7. & alii.* In hac sententia, si habens casum reservatum nequeat adire superiorem vel habentem facultatem, & adit sufficiens necessitas communicandi vel celebrandi, posset id facere absque prævia confessione, sed quòd censetur deesse copia Confessarii.

Sed respondeo; *Tridentinum* solum velle Confessarios inferiores non esse legitimos iudices peccatorum reservatorum, adeoque illos nihil posse quoad directam à reservatis absolutionem. Cum quo bene consistit, quòd sint legitimi iudices quoad cetera peccata, possintque penitentem ab his directè, à reservatis autem indirectè absolvere, positâ sufficienti necessitate dimidiandi confessionem. An verò tunc sint de necessitate exprimenda etiam reservata, disputatur. Nos partem affirmativam

tivam ut securiorem consulimus, partem negativam autem scilicet diorem per se & in rigore loquendo putamus. Vide dicta disp. 3. quaest. 5.

Advertendum tamen nos hic non tangere usum sive Constitutiones quarundam Religionum, quibus permittitur, ut casibus reservatis impliciti, si foris existant, aut ubi defuerit copia Confessarii habentibus potestatem, confiteri possint aliis, etiam reservata, & ab eis absolvi, cum onere tamen sistendi se & exponendi eadem habentibus potestatem super illa. Inde enim colligitur reservationem in illis Religionibus fieri citra rigorem, qui alioquin de jure communi inesset. Quod omnino pendet ab intentione reservantium.

QUAESTIO IV.

An Reservatio cesset, confesso invalide aut obliu. casu reservato?

Dico I. Dum quis confitetur casum reservatum, probabiliter cessat reservatio, etiamsi confessio sit invalida: idque sive sit invalida defectu contritionis, sive quia malitiose in confessione praetermittitur aliquod mortale, saltem quando confessio instituitur apud superiorem, juxta Doctores satis communiter: immo etiam juxta plurimorum sententiam, quando instituitur apud delegatum: cum tali casu peccatum est propositum, & inferior comparuit coram eo, coram quo comparere debebat, tum ad instructionem, tum ad subeundam poenam, tum ad alios reservationis fines, qui non requirunt, ut culpa reipsa remittatur. Unde tali casu poterit poenitens postea confiteri communi Confessario. Teneretur tamen adimplere poenitentiam ratione casus reservati sibi impositam, sive tamquam non sacramentalem (quod sufficere recte putat Suarez) sive tamquam sacramentalem, imponendam in sequenti confessione, de quo Confessarius sciens est monendus a poenitente juxta Valquez & alios: quod tamen non videtur necessarium, etsi non sit inconsultum. Similiter teneretur in sequenti confessione exprimere sacrilegium in priori confessione commissum, ut patet. Si etiam inter mortalia, quae malitiose tacet, sit aliquis casus reservatus, patet illum tali confessione invalidam nullatenus fieri non reservatum.

Excipit ab hac responsione Suarez cum aliis, quando quis absoluitur a reservatis ratione Jubilaei: tum quia in Bulla Jubilaei signanter conceditur facultas absolvendi verè poenitentes: tum quia confessio saltem valida requiritur tamquam conditio, sub qua conceditur facultas absolvendi ac

Jubilaeum promerendi.

Immo non immeritè dubitari potest de Conclusionis, cujus proinde oppositum longe probabilius censet Arriaga disp. 41. sect. 2. eò quòd tota haec res pendeat à voluntate Superioris, qui posset nolle reservationem tollere; & verò sanctius id nolle, quàm quòd sacrilegè accedenti beneficium speciale auferendo reservationem praestaret. Vide ipsum. Qui tamen excipit casum, quo confessio foret invalida ob defectum inculpabilem poenitentis: eò quòd probabiliter praesumi possit Superiorem tali casu velle reservationem tollere à reservationis sic confesis.

Dico II. Quando poenitens confitetur habenti potestatem super reservata, sed obliviscitur reservati, si confessio communitantum modo instituat apud delegatum vel etiam apud ipsum reservantem, multi valde probabiliter existimant non cessare reservationem in proposito casu, nec posse poenitentem postea absolvi à communi Confessario: eò quòd circa confessionem ita institutam censeatur quilibet Confessarius se habere communi modo tamquam intendens absolvere & relaxare, quae sibi proponuntur, nec subesse videatur fundamentum sufficiens colligendi ulteriorem intentionem: adeoque si casus reservati nullo modo proponantur, non censetur eos velle absolvere, aut reservationem tollere. Ita Suarez, Praepositus & alii. Confirmatur à simili: quia per confessionem factam habenti in mortalia non reservata potestatem non eximuntur hujusmodi peccata oblita ab obligatione confitendi postea habenti istam potestatem, sed manent reservata habenti potestatem in sola venialia; ergo &c.

Admittunt tamen hi Auctores cessare reservationem, si Confessarius aliquo signo declarat se poenitentem ab omnibus relaxare. Idem est, si poenitens ad cautelam petat absolutionem à reservatis, si quibus forte teneatur, vel saltem accedat cum intentione talem absolutionem consequendi, idque declarat Confessario, & tunc procedat bonà fide exprimens, quae memoriae occurrunt. Nam tali casu censetur Confessarius velle tollere reservationem, gerendo se juxta intentionem poenitentis. Quod etsi clarius sit in ipso reservante; cum is possit reservationem tollere pro libitu: tamen verosimiliter etiam locum habet in quolibet delegato, tum propter plurimos Doctores qui hoc docent; tum quòd ipse reservans in tali circumstantia non censeatur plus exigere.

Quinimmo sine istis restrictionibus per confessionem factam habenti potestatem, etsi delegatam, in reservata, ordinariè tollitur simpliciter reservationem casuum obliuorum docent plurimi Recentiores. Idem generalior quae auferitur.

Immo de tota Conclusionis est dubium, dum defectus poenitentis inculpabilis.

28. Confessione communi modo instituta apud praedictum facultate in reservata non tollitur reservatio ab obliu.

29. Limitatio Conclusionis.

30. Multorum Recentiorum doctorum longe generalior quae auferitur.

que consequenter dicendum foret de suppressis ex justa causa. Probatur: quia reservatio tollitur, quando poenitens expressè petit, & minister intendit operari juxta communem suam potestatem; ut etiam alii fatentur: poenitens autem censetur saltem tacite id petere, & consequenter minister ordinariè intendere. Deinde minister habens facultatem, eo ipso quod absolvit primò à censuris cum formula consueta, *Quantum possum & indiges*, absolvit poenitentem à casibus ratione censuræ reservatis, quoad reservationem: ergo etiam intendit absolvere ab aliis reservatis, quantum potest & poenitens indiget: immo etiam si ex inadvertentià prætermittat absolutionem à censuris, censebitur tamen ab his velle tollere reservationem. Unde qui bonâ fide confitetur in Jubilæo, & oblitiscitur alicujus reservati, vel illud ex justa causa suppressit, potest illud postea communi Confessario deferre, ut etiam ipse *Suarez* admittit.

31. Nihilominus de hac doctrina meritò dubitatur. Etsi enim quoad proximam sententia altera sit tutissima juxta *Arriaga disp. 41. sect. 1. num. 4.* putat tamen is à parte rei totum dependere à voluntate Superioris audientis confessionem; de qua divinationis loci esse videtur: cum multi nullatenus

de hoc cogitent, & rogati fortassis aliter responderent. Immo putat majorem partem Superiorum talem voluntatem non habere. Neque aliunde in forma absolutio- nis sacramentalis includitur seblatio reservationis ab oblitis. Similiter si innodatus duplici excommunicatione petat simpliciter absolvi ab una, oblitus alterius; & Superior conformiter ab unica absolvat, manet altera excommunicatio. Unde etiam videtur, si pluribus reservatis implicatus confiteatur unum, oblitus ceterorum. Nisi poenitens amplius se petere innuat, & Superior sciens saltem tacite annuat. Quemadmodum etiam dum petit indefinitè licentiam, ut possit absolvi à reservatis, præsumitur aperta mens Superioris, quod eam det quoad omnem pro tunc commissam, adeoque etiam quoad oblita. In casu vero Jubilæi idcirco *Suarez d. 31. sect. 4. num. 20.* facit exceptionem, quod facultatem concedens tunc velit in favorem poenitentis, eà quantum in se est utentis tempore præfixo, auferre reservationem quantum potest; seu facere respectu talium omnium reservationum non reservata. An verò vel qualiter censetur communi modo confitens absolutus à censuris reservatis, si formulam consuetam adhibeat Confessarius habens potestatem, discutit *Suarez supra num. 19.*

DISPUTATIO SEPTIMA.

De Potestate Regularium in hoc foro.

QUÆSTIO I.

Quorum Confessiones, quando & ubi possint Regulares audire?

1. Mendicantes omnium fidelium, respectu quorum sunt approbati, confessiones audire possunt.

DICO I. Fratres Minores & alii eorum privilegia participantes à suis Superioribus deputati Confessores, & ab Episcopis approbati, possunt audire confessiones omnium utriusque sexus fidelium, non solum ad eorum Ecclesias recurrentium, sed etiam aliarum quarumcumque provinciarum, civitatum & diocesum per totum orbem. Ita expressè *Paulus IV. Bulla 3. in Bullario Rodriguez.* Similia privilegia aliis Ordinibus alii Pontifices concesserunt, & signanter *Paulus III. Societati Jesu Bulla 7.*

2. Etiam religiosorum,

Petes, An sub Christi Fidelibus intelligantur etiam personæ religiosæ? Resp. Affirm. ut patet ex proprietate verborum. Immo *Julius II. in Confirmatione Ordinis Minimorum* (ut refert *Rodriguez To. 1. quest. 61. art. 3.*) expressè concedit Patribus Minimis facultatem audiendi confessiones ubilibet, quarumcumque personarum, tam Religiosorum,

quam Ecclesiasticorum & secularium. Hoc tamen limitandum est, nisi Religiosi per speciale statutum prohibeantur extra Ordinem confiteri invitis Prælati, aut sine illorum licentia; talium enim confessiones audire non possunt Regulares alterius Ordinis, ex variis privilegiis & declarationibus factis, tum Ordini nostro, cum divinis illis quibus gaudet reliqui Religiosi, saltem plerique.

An autem hæc licentia debeat esse expressa, dubitari posset. Videtur autem sufficere præsumpta, quando religiosus peregrinans aut existens extra suum Conventum & carens Confessario Ordinis debet celebrare aut communicare, vel aliquid aliud manere absque confessione: nisi aliquid amplius exigatur. Ita *Suarez Tomo 4. de Religione Tract. 8. lib. 2. cap. 17. Rodriguez quest. 62. art. 5.* Ratio est, quod ista licentia sit tunc valde rationabilis, immo moralitè necessitate debita, adeoque censeri possit implicite concessa in facultate morandi extra Conventum.

Notandum tamen in facultate confitendi extra Ordinem non contineri confessiones